TRACY

CHEVALIER

Făpturi uluitoare

Traducere din limba engleză
de Nadine Vlădescu

POLIROM
2017

Într-o zi am ajuns la biserică și capacul sicriului Doamnei era închis și bătut în cuie. Am plâns pentru că nu mai puteam să-i văd chipul frumos. Pe-atunci plângeam din orice. M-am întins pe una dintre strane și-am plâns până am adormit. Nu știu cât timp am dormit, dar când m-am trezit, Elizabeth Philpot era lângă mine.

— Mary, ridică-te și du-te acasă și nu mai veni aici, mi-a spus ea încet. Deja s-a întins prea mult.

— Dar...

— În primul rând, e nesănătos.

Se referea la miros, care nu mă deranjase niciodată, pentru că mirosisem lucruri și mai rele pe plajă și în atelier, atunci când aduceam lespezi de calcar din stâncile de pe plajă și scoicile din găurile lor mureau după câteva zile fără apă.

— Mie nu-mi pasă.

— Asemenea sentimentalisme ar trebui să rămână în romanele gotice pe care le citește Margaret. Ție nu ți se potrivesc. În afară de asta, femeia a fost identificată și familia ei vine s-o ia acasă. A avut loc un naufragiu în largul coastelor insulei Portland, un vas care venea din India. Ea se afla pe vas împreună cu copiii ei. Închipuie-ți cum e să bați atâta drum ca să pieri chiar la sfârșitul călătoriei.

— Au aflat cine este? Cum o cheamă?

— Lady Jackson.

Am bătut din palme, atât de încântată eram că avusesem dreptate și era o doamnă.

— Ce nume de botez are? De la ce vine M-ul de pe medalion?

Domnișoara Elizabeth a șovăit. Cred că știa că răspunsul ei avea să-mi hrănească obsesia. Dar ea nu poate să mintă cu ușurință.

— Mary.

Am dat din cap și-am început să plâng. Cumva știusem.

Domnișoara Elizabeth a oftat din greu, de parc-ar fi încercat să se abțină să țipe la mine.

— Nu fi prostuță, Mary. Sigur că este o poveste tristă, dar nu ai cunoscut-o și faptul că aveți

același nume nu înseamnă nicidecum că sunteți la fel.

Mi-am acoperit fața cu mâinile și am continuat să plâng, acum și de rușine, pentru că nu eram în stare să-mi țin firea de față cu domnișoara Elizabeth. A mai rămas puțin lângă mine, după care a renunțat și m-a lăsat în voia lacrimilor. Nu i-am spus, dar plângeam pentru că Lady Jackson și cu mine chiar eram la fel. Purtam amândouă numele de Mary și pe amândouă ne aștepta moartea. Oricât de frumoasă sau de urâtă este o ființă, la sfârșit Dumnezeu tot te ia la El.

După ce au luat-o pe Lady Jackson, o săptămână n-am putut să mă ating de curioșeniile de pe plajă, căci mă gândeam la ceea ce fuseseră odată – sărmane ființe care muriseră. Pentru scurt timp, mi-am îngăduit să fiu la fel de timidă și de superstițioasă ca vechea mea tovarășă de joacă, Fanny Miller. I-am evitat pe domnii ieșiți la vânătoare și m-am ascuns pe plaja Monmouth, unde venea mai puțină lume.

Dar fără curioșenii nu aveam ce pune pe masă. Mama mi-a poruncit să mă întorc pe plajă și mi-a spus că nu mă primește în casă dacă mă întorc cu mâna goală. Curând, am lăsat deoparte moartea, până data următoare, când a venit mult mai aproape.

Mai târziu în primăvara aceea, am găsit în sfârșit cel de-al doilea crocodil. Poate că din pricina domnilor pe care îi slujeam mi-a luat atâta până să găsesc încă unul. Elizabeth Philpot pesemne că a fost mulțumită că avusese dreptate: stâncile și pietrele nu-și dezvăluie fiarele atât de ușor pe cât crezusem eu. Când l-am găsit în cele din urmă, era într-o după-amiază de mai și eu mă aflam pe plajă la Gun Cliff și nici măcar nu mă gândeam la crocodili, ci la stomacul meu gol, pentru că nu mâncasem nimic toată ziua. Venea fluxul și aproape mă hotărâsem să o pornesc spre casă când am

alunecat pe o stâncă acoperită cu alge. Am căzut rău, sprijinindu-mă în mâini și genunchi, iar în timp ce mă ridicam am simțit un șir de noduri sub palmă. Dădusem pur și simplu de un șir lung de vertebere. A fost așa de simplu încât nici măcar nu m-am mirat. M-am simțit ușurată să găsesc crocu' ăla, căci dovedea că existau mai mulți și că puteam să trăiesc din vânarea lor. Al doilea croc mi-a adus bani, respect și un nou domn.

S-a întâmplat la o săptămână sau două după ce am scos crocu' din piatră și l-am dus la atelier. Trebuia să stau să-l curăț, dar cu o noapte înainte fusese furtună și sub Black Ven apăruse o mică surpătură la care voiam să mă uit. Nu mai erau bărbați pe plajă și domnișoara Elizabeth era răcită, iar Joe număra piuneze, lăcuia lemn sau ce fac tapițerii de felul lor, așa că eram doar eu pe plajă. Scormoneam prin pietrișul surpat, noroiul strecurându-mi-se pe sub unghii și închegându-mi-se pe pantofi, când un zgomot de pietriș sub copite m-a făcut să-mi ridic privirea. Un bărbat venea pe plajă dinspre Charmouth, călare pe un cal negru. Silueta i se profila în soarele puternic, așa că îmi era greu să-l văd, dar când s-a apropiat am observat că venea călare pe o iapă, un cal de povară, și că purta o pelerină peste umerii afundați, și-un joben, iar la șold ducea o desagă. De cum am văzut că desaga e albastră, mi-am dat seama că bărbatul era William Buckland.

Mă îndoiam că el mă recunoscuse, deși eu îl cunoșteam: cumpăra curioșenii de la taica când eram mai mică. Mi-l aminteam cel mai bine după desaga albastră pe care-o purta mereu cu el și în care-și ducea specimenele. Era din pânză rezistentă – foarte potrivit, pentru că era mereu doldora de pietrele pe care le aduna domnul Buckland. I le arăta apoi lui taica, însă el nu le găsea rostul, căci nu conțineau fosile. Dar domnul Buckland rămânea în continuare entuziasmat de pietrele lui, așa cum era de toate cele.

Crescuse doar la câteva mile depărtare, la Axminster, și cunoștea bine orașul Lyme, deși acum locuia la Oxford, unde preda geologia. Intrase și în tagma clerului, deși mă îndoiam că l-ar fi vrut vreo biserică. William Buckland era prea imprevizibil ca să fie preot.

Venise și el ca să se uite la hârca crocodilului atunci când o expusesem în Sala Publică, dar deși îmi zâmbise, vorbise doar cu domnișoara Philpot. Doi ani mai târziu, atunci când hârca și trupul crocodilului au fost reunite și specimenul a fost curățat și vândut Lordului Henley, am auzit că domnul Buckland s-a dus să-l vadă la Colway Manor. Și de când domnii aceia veneau să vâneze fosile pe plajă, îl vedeam uneori în compania lor. Cu toate astea, nu-mi acordase niciodată prea multă atenție, așa că am fost mirată să-l aud strigând acum:

— Mary Anning! Chiar pe tine voiam să te văd!

Nimeni nu mă strigase vreodată pe nume cu atâta entuziasm. M-am ridicat buimacă, apoi mi-am netezit repede poalele rochiei pe care o ridicasem și-o îndesasem în talie ca s-o feresc de noroi. Făceam adesea așa când plaja era goală. Doar nu se cuvenea ca domnul Buckland să-mi vadă gleznele noduroase și pulpele murdare de noroi.

— Domnule?

Am făcut un soi de reverență, deși nu prea grațioasă. Nu aveam cui să-i fac reverențe la Lyme – doar Lordul Henley, în fața căruia nu mai voiam să mă plec, de când înțelesesem că vânduse crocodilul meu pe mult mai mulți bani decât ne plătise nouă. De-abia dacă îmi îndoiam puțin genunchiul în fața lui acum, deși domnișoara Philpot îmi șoptea printre dinți să fiu cuviincioasă.

Domnul Buckland a descălecat și a înaintat poticnit pe pietre. Iapa pesemne că era așa de obișnuită cu opririle lui dese încât a rămas locului fără să fie nevoie s-o priponească.

— Am auzit că ai găsit încă o fiară și am bătut tot drumul de la Oxford încoace ca s-o văd, a

declarat el, în timp ce lua deja la ochi pietrișul surpat. Mi-am lăsat baltă ultimele cursuri ca să ajung devreme.

În timp ce vorbea, nu înceta să se miște și să se uite la lucrurile din jur. A ridicat de jos un bulgăre de pământ, l-a studiat, l-a aruncat înapoi, după care a ridicat încă unul. De fiecare dată când se apleca îi zăream chelia din creștetul capului. Avea o față rotundă ca de prunc, cu buze cărnoase și ochi sclipitori, și era adus de spate, cu un pic de burtă. Îmi venea să râd, chiar și-atunci când nu spunea glume.

Arăta nerăbdător și plin de speranță, uitându-se ici-colo, și mi-am dat seama că își închipuia că animalul se afla încă pe plajă.

— Nu-i aici, domnule. L-am dus înapoi la atelier. Îl curăț, am adăugat cu mândrie.

— A, da? Bravo, bravo. Preț de o clipă, domnul Buckland a părut dezamăgit că nu putea să vadă crocodilul pe loc, dar și-a revenit repede. Atunci, să mergem la atelierul tău, Mary, și pe drum poți să-mi arăți locul unde ai dezgropat făptura.

Când am pornit-o pe plajă înspre Lyme, am observat câte dalte și desăgi atârnau de șaua sărmanului și răbdătorului său cal. Mai avea și-un pescăruș mort, legat de căpăstru, care atârna bălăngănindu-se de grumazul calului.

— Domnule, i-am spus, ce faceți cu pescărușul ăla?

— Ah, o să-i rog pe bucătarii de la Trei Cești să mi-l prăjească la cină! Îmi croiesc drum cu furculița prin regnul animal, mă-nțelegi, și am mâncat deja arici, șoareci de câmp și șerpi, dar de când sunt nu am mâncat un pescăruș cum se găsesc în atâtea locuri.

— Ați mâncat șoareci!

— A, da. Sunt chiar gustoși pe pâine prăjită.

Mi-am încrețit nasul la gândul ăsta, dar și din cauza mirosului care venea dinspre pasăre.

— Dar... pescărușul duhnește, domnule!

Domnul Buckland l-a mirosit.

— Da?

Cu toate că era un fin observator al lumii, trecea adesea cu vederea lucruri evidente.

— Nu contează, o să-i pun atunci să-l fiarbă și o să-i folosesc scheletul la cursurile mele. Acum spune-mi, ce ai găsit astăzi?

Domnul Buckland s-a însufleţit peste poate, văzând tot ce i-am arătat – niște moniți de aur, coada solzoasă a unui pește pe care aveam să i-l dau domnișoarei Elizabeth și o verteberă de mărimea unei guinee. Îmi punea atâtea întrebări, adăugându-le propriile sale păreri, încât am început să mă simt ca o pietricică rostogolită de maree dintr-o parte în alta. Apoi a insistat să ne întoarcem la surpătură ca să mai căutăm fosile. Iapa și cu mine l-am urmat până ce s-a oprit brusc, doar la o aruncătură de băț de pietrișul surpat, și a spus:

— Nu, nu, nu am timp acum – trebuie să mă întâlnesc curând cu doctorul Carpenter la Trei Cești. Să ne întoarcem după-amiază.

— Nu se poate, domnule, vine fluxul.

Domnul Buckland a părut nedumerit, ca și cum mareea nu merita luată în seamă.

— Atunci când vine fluxul, nu putem ajunge la surpătură pe partea aceasta a plajei, l-am lămurit. Din cauza stâncilor care se ițesc acolo. Nu mai poți să ajungi la plajă de ele.

— Dar dacă am veni din capătul dinspre Charmouth?

Am ridicat din umeri.

— Am putea – dar ar trebui mai întâi să ocolim pe drum ca să ajungem la Charmouth. Sau s-o luăm pe cărarea dintre stânci – dar aceea nu este solidă acum, după cum puteți vedea, domnule.

Am dat din cap înspre surpătură.

— Putem să mergem călare pe iapa mea până la Charmouth – de-asta am calul. Ne duce repede ca vântul.